

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj,
ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za četrt leta 1.50
Za Chicago, Kanada in Evropo:
Za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za četrt leta 1.75
Posamezna številka 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Slovanoljub:

Pogumno na delo!

Za slovansko stvar, seveda. Saj smo rekli in tudi držimo, da imamo edino Slovani smisel za pravično razdelitev sveta in njega dobrin. Le pogledajte samo na boljševiško Rusijo! Ali si je mar suženjsko podjarmila baltiške države? Nikakor ne! Samo toliko je vzela, kolikor je bilo nujno potrebno za njeno varstvo, drugače pa jim pustila svobodo. Tako delajo boljševiki! Kako pa na drugi strani 'krščanski' Italijani in 'nadčloveški' Nemci? Zgledov dovolj: Češka, Poljska, Danska, Norveška; Abesinija, Albanija, Belgija in Holandska. "Nepristranski" uredniki kričijo na vse grlo, ko se hoče zavarovati Slovan, kadar pa prav dobesedno mesarita Nemec in Italijan, pa stisnejo rep med noge. Čudna doslednost! Zato pa je delo za slovansko stvar tudi delo za pravico in mir. Slovani nismo imperialisti in tudi nočemo biti. Taki smo, če ostanemo pri svoji pristni slovanski naravi in nismo pod kvarnim vplivom svojih 'krščanskih' sosedov. NAŠA DOLŽNOST JE, DA NA TA SVOJ PACIFIZEM IN NA SVOJ NARAVNI SMISEL ZA PRAVIČNOST POKAŽEMO, DA NAS BODO TAKO SPOZNALI TISTI, KI IMAJO PREDSDODKE PROTI NAM! Še prej pa iskreno želimo, da bi Rusi čim prej znatno omilili, če že ne v glavnem opustili svoj utopični komunizem ter se oprijeli pametne in zmerne demokracije. Toliko uvidevnosti opravičeno pričakujemo. Še le tedaj moremo z njimi.

Predvsem bi potem bilo potrebno, da ruščino sprejmemo za občevalni jezik med slovanskimi narodi. Kako neumestno in poniževalno za nas je, če se moramo za medsebojno razumevanje posluževati drugega občevalnega jezika, n. pr. nemščine ali francoščine. Ne mislim, da bi ne koristilo, učiti se tega ali onega tujega jezika, vendar moramo mi Slovani imeti SVOJ občevalni jezik, za kar je najprimernejša ruščina. Za tiste slovanske narode, ki imajo cirilico, ruščina s cirilico, za tiste pa, ki se poslužujejo latinice, pa ruščina v latinski transkripciji. Seveda bi bilo koristno tudi, če bi si vsaj izobraženci potom komparativne slovanske slovnice pridobili toliko znanja o raznih slovanskih jezikih, da bi mogli vsakega razumeti. Tega ne bi smeli zanemarjati. Tudi tukaj velja: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Otreosti se moramo tudi prav popolnoma tiste postavljajoče se suženjske "martin-krpanščine", v katero so pretno Slovenci in tudi drugi Slovani le preveč zaverovani. Nam vsem mora postati vzor zdrav in krepak FINŽGARJEV IZTOK in po njegovem zgledu se moramo tudi mi mnogo pri drugih učiti. Predvsem tehnike. Brez nje ne pomenimo veliko tudi z vsem svojim tradicionalnim junastvom. Tudi druge kulturne pridobitve si moramo osvojiti, obdržati pa moramo na vsak način svojo pristno slovansko plemenitost.

Tedaj šele smemo upati v srečnejšo bodočnost, če bomo Slovani v svetu zadobili tisti upliv, ki nam z ozirom na naše ogromno število pristoja. Srečnejše bodočnosti ne bodo prinesli narodi z voljo naravo, zakaj nemški vzgojitelj Foerster po pravici pravi: KDOR JE SAM VOLK IN RAZODEVA V OBČEVANJU Z LJUDMI LE VOLČJO NARAVO, NALETI POVSOD NA VOLKOVE; ŠE NOVO ČEDO JIH PRIVABI IZ GOZDOV, DO KLER VOLKOVI SLEDNJIČ NJEGA SAMEGA NE POZRO.

To že vidimo dandanašnji v Evropi. Nemogoče je, da bi pest močnejšega delila pravico. Nemogoče je, da bi tisti popravil krivico, ki jo najbolj nesramno tepta v tla in pred katerim trepetajo v strahu pripravljeni in oboroženi sosedje. Tako vidimo, da degenerirani evropski narodi ne bodo rešili krščanske civilizacije, vsaj ne s takimi metodami, kakor so doslej pokazali. Z njimi so se popolnoma diskvalificirali (onesposobili) za vsako obnovo človeštva. Zato pa imamo zdravi in nepokvarjeni slovanski narodi tem več izgledov za to delo. Zavedajmo se tega in nikar ne dopustimo, da bi morali še kedaj v sužnost in v njej prelivati svojo kri za tujo slavo in za ohranitev degenerirancev in moralnih nihilistov.

Ameriški pisatelj Johnson pravi: "Akoravno so v

zakonu mnogotere težave, je v zakonu pametnih ljudi še vedno košček raja na zemlji."

Neki italijanski modrijan je pa zapisal drugače: "Hvali ženske, a ostani samec!" — Kdo ima prav?

Slabo se oženi, kdor se oženi samo radi lepote, ker lepota ima kratko življenje. Danes je, jutri že izgine.

Nališpane ustnice več pojedjo, kakor nelišpane. Že lišp sam stane veliko.

Nepremišljeni ljudje se navadno vtikajo v zadeve drugih, da bi svoje zadeve dali v red, se ne brigajo.

KAJ NOVEGA MED ROJAKI V MINNESOTI

Biwabik, Minn.

Ker ravno pošiljam naročnino za prekoristni list Amerikanski Slovenec, naj mi bo dovoljeno tudi malo prostora, da opišem razmere na Biwabiku. — Po pravici povedano, imamo letos vreme zelo čudno. Zimo smo imeli tako lepo, kot menda še nikoli. Pomlad pa zopet drugačno, kot druga leta. Danes, ko to pišem, smo že 24. maja, pa moram v sobi kuriti, ko pišem, da me ne zebe. Solato smo posejali, pa katera je vzklila iz zemlje, se gotovo že kesa, ker jo zebe. Drugo zelenjavo pa skoraj nihče še ni sadil. Toda upajmo, da bo bolje, saj pravijo, da Bog nikoli nič ne zamudi. Še vsega bo lahko dosti, če bo božja volja.

Kaj pa z delom, bote morda bralci radovedni. Biwabik odprti rudnik je letos pozno začel z obratovanjem. In zopet je za eno stopinjo naprej, da lahko obratuje z malo delavci, ker so dali lokomotive v penzijo in njih mesta nadomestili s truki. Za lokomotive je bilo treba več moč, truk pa rabi samo enega človeka. Tako sedaj vozijo rudo s truki. Sicer pa ne gre tako lahko kot so mislili, toda sčasoma bo šlo in so veseli, da ni treba toliko delavcev. To je spet en udarec za mlade fante, ker jih sedaj pri delu ne rabijo. Pa je udarec tudi za farmarje, ki so poprej prodali toliko železnih pragov, sedaj jih pa ne bodo nič. Ne bo dolgo, ko bo znanost tako napredovala, da bo mož na ofico pritisnil na gumb, pa se bo po rudniku vse zgibalo in se kar samo delalo. Ja, res, kam plovemo.

Imeli smo tukaj tudi proslavo in sicer na Materin dan, katero je priredila Slovenska ženska zveza. Vse matere, katere spadamo pod to organizacijo, smo bile povabljene v Park Paviljon od naših hčerk, ki so nam napravile prav lep program. Povabile so tudi našega g. župnika Father Flynn, ki je imel jako lep govor na nas matere. Hvala mu! Ni Slovenec, ampak Ire, vendar pa zelo ljubi nas Slovence. Potem so nastopili tri dekleta z lepimi pesmimi, ki so jih zapele v ljano, Rakec in nato čez me-

počast materam. Ena je tudi deklamirala, kaj je mati in kaj zmora. Potem je bila prosta zabava in ples, nazadnje je pa bil okusen prizgriček. Škoda pač, da je bil ta večer od mladine nezadostno obiskan. Kako žalostno so gledala dekleta, ko so videle, da manjka polovico mater.

Poročila se je Frances Serek s Frankom Anzele. Nevesta je hčerka Mr. in Mrs. John Serek, ki so že dolgo vrsto let naročniki Amerikanskega Slovenca. Mrs. Serek je mati trinajstim otrokom, od katerih živi še enajst in je med temi sedem že poročenih. Poročni obredi so bili jako lepi. Imela sta dva druga in dve družici. Lepo je bilo, ko je nevesto peljal oče do oltarja, kjer jo je izročil ženinu, kateri je pri oltarju pričakoval neveste. Pred njima je pa hčerka Dr. Breja trosila rožice. Da bi Bog dal, da bi bila vajina življenjska pot blagoslovljena in vsaj tu pa tam z rožicami potresena. — Nevesta je že od svojega petnajstega leta pridna članica SZZ. Zvečer je bila prosta zabava in ples in je bila obilo obiskana. Veliko jih je prišlo tudi iz sosednjih naselbin, zlasti iz Gilberta. To je jasen dokaz, da so družine John Anzele in John Serek zelo poznane in spoštovane. — Pozdrav vsem naročnikom in bralcem Amer. Slovenca. O priliki se že še kaj oglašim.

Mary Delak

ZANIMIVO PISMO IZ MONTANE

Butte, Mont.

Še v starem kraju sem rad prebiral Amerikanskega Slovenca, ki so nam ga moji bratje tja pošiljali. V listu sem videl mnoge zanimivosti iz slovanskih naselbin po Ameriki. Vedno sem si želel, da bi tudi jaz enkrat prišel v Ameriko, v kateri si služi za življenje toliko Slovencev. Ker sem izpolnil že osemnajsto leto v Jugoslaviji, sem se že bal, da me bodo potisnili v vojaško suknjo, pa se mi je posrečilo, da sem dobil dovoljenje za odpuščaj v Ameriko. Od doma, oziroma iz Jugoslavije, sem šel prvega maja. Iz Zagreba smo se vozili na Ljubljano, Rakec in nato čez me-

jo v Italijo na Trst in iz Trsta v Milan, nato v Genovo. V Genovi smo stali dva dni. 4. maja smo se ukrcali na ameriški parnik Manhattan in isti dan ob 10 uri zvečer odpluli naprej. Vožnja po morju je bila navzlic današnjemu položaju v Evropi še precej dobra. Prve tri dni smo videli precej bojnih ladij in pa tistih železnih ptic tudi ni manjkalo. V Gibraltarju je brenčalo po zraku kot kake stare orgle. Po morju smo se vozili osem dni in tako smo prišli v New York 13. maja in se izkrcali na suho nekako med 9. in 10. uro. Komaj sem stopil na ameriška tla, me že potegne neki moški in mi nekaj govori "koman, koman." Seveda nisem razumel kaj je rekel, mislil sem si pa, kakšna neki je ta "komanda." Pa sem kmalu videl, kaj je hotel. Vozil nas je na postajo in na vlak, s katerim smo se peljali proti Chicagu. Do Chicaga sem imel tovariša Alojzija Ramuta. V Chicagu so me pa zopet čakale neke ženske in klicale moje ime. Kaj so drugega govorile, nisem razumel. Nato pa pride Martin Golobich, ki je pričakoval svojega tovariša Alojzija Ramuta in mi je razložil, kaj hočejo od mene. Seveda, tam so me spravili na drugi vlak. Pa, kaj hočeš, ker sem bil namenjen peljati se v Butte, Montano, sem se moral voziti še par dni. Na vlaku ni bilo nikogar, da bi mogel z njim govoriti. Sprevodnik mi je hotel na vlaku nekaj povedati, toda ko sem jaz njemu hotel nekaj reči, me pa ni razumel. Pa sva bila tako vsak pri svojem. Tisti vozniki listek mi je pa večkrat odvzel in ga vsakokrat malo odšepnil. Mislil sem si; le hitro ščipaj, ko ne boš več imel kaj odšepniti, bo pa vožnje konec, samo da ne bi listka prej zmanjkalo, predno pridem v Butte. Pa sem srečno prišel v Butte v četrtek 16. maja. Tam me je pričakoval brat John s svojo ženo in njeno sestro, nato so me odpeljali domov. Čez par dni sem pa že videl veliko Slovencev, med katerimi je precej Semičanov. Komaj sem bil tukaj en teden, me že pride obiskat Mrs. Kotze, ki je zastopnica Amer. Slovenca in me je izpraševala, kako sem potoval, da bo napisala v Amer. Slovenca. Seveda, ji nisem vse povedal. Mrs. Kotze, oprostite, ker ako bi vam vse povedal, bi sam ne imel kaj pisati.

H koncu pozdravljam vse čitatelje Amer. Slovenca, posebno pa starše, brata in sestro v starem kraju. — Ob priliki se pa še kaj oglašim.

Alojzij Govednik

TOLEDO — ŠPANSKI NARODNI SPOMENIK

Na ministrski seji, ki ji je predsedoval Caudillo, so sprejeli med drugimi tudi zakon o obnovitvi raznih mest in krajev, ki so bili v vojski porušeni. K tem mestom spada Toledo. Santiago in Toledo postanejo zgodovinska narodna spomenika.

IZ DOMOVINE

Hiša se je porušila pod težo žita

V Kuzminu blizu Sremske Mitrovice se je nenadoma porušila hiša Branka Krastavkovića. Gospodarja ni bilo doma, pač pa so bili doma njegova žena in štirje otroci. Zaradi velikega trušča je prihitelo na kraj nesreče prebivalstvo vse vasi in pričeli so reševati ponesrečence. Ubit je bil 7 letni gospodarjev sinček. Vsi so prepričani, da se je hiša porušila zaradi teže velikih količin pšenice in koruze, ki so bile naložene pod streho.

Dva požara

Nedavno je izbruhnil ogenj v viničariji posestnika Josipa Koletnika v Dobravi pri Ptujski gori. V kratkem času je uničil viničarijo in ves inventar, da je znašala škoda do 20.000 dinarjev. — Drugi požar je nastal v gozdu posestnika Jožeta Janžeka v Ivanjceh in uničil v glavnem vse nasade mladih drevesc.

Žrtev zime so našli

Meseca januarja je na planini Javornik izginil hodža Mujo Kraljevič. Kljub vsemu iskanju niso mogli najti za njim nobene sledi. Šele pred kratkim so našli njegovo trupla v kleččem položaju. Hodžo je gotovo presenetil sneženi vihar. Po dolgem tavanju sem in tja je končno omagal in zmrazil.

Obsojen

Celjsko sodišče je pred kratkim obsodilo 27 letnega Jakoba Vičiča iz Sv. Kunigunde na štiri mesece strogega zapora, ker je lansko leto v Lačni gori vrgel skozi okno gostilniške sobe Podsekovske gostilne kamen in zadela dva gosta. Zaradi tega je nastal potem pretep, v katerem je Vičič ranil z nožem dva možaka.

Nesreča

Matevž Kranjc, 32 letni kočar iz Galicije pri Celju, je bil zaposlen v kamnolomu. Tam je zavrtal hujšo v skalo, katero je hotel razstreliti. Vsul je v luknjo smodnika in tolkel po njem, pa se je smodnik nenadoma vnel in bušil vanj ter ga nevarno opekel po rokah in obrazu, da se je moral zapreti v celjsko bolnico.

Vsi Slovenci v Chicagi vabljeni na

Grand Opening

LOUISE'S TAVERN

1950 West Cermak Road

v soboto, 1. junija zvečer

— IZBRANA GODBA — PLES —
PRVOVRSTNA ZABAVA ZAGOTOVLJENA.

Vas vse prijazno vabita

LOUISE UMEK — FRANK MUELLMAN

TARZAN IN OGENJ V THORU

(126)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

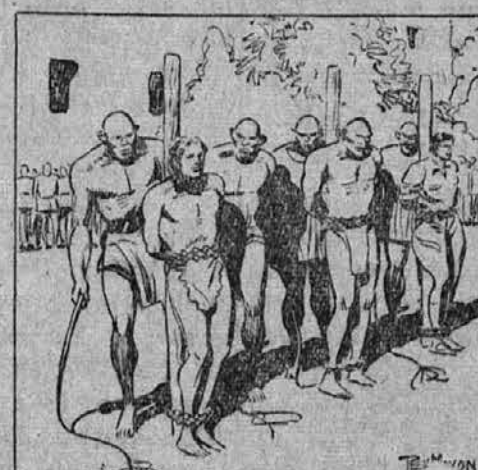
Kakor je Ahtea naročila, tako se je zgodilo. Mungo je veličastno, da je peljal Tarzana, Perryja in Kailuka na odločen prostor, kjer bi naj bili bčani, do same kosti, kot se je izrazil Ahtea. Tam je dala tudi za sebe postaviti oder, da bo gledala mučenje jetnikov.

Na eni strani okratne kraljice Ahtee je stala Helena Burton, na drugi strani pa Kitajec Dr. Wong Tai. Nasproti kraljicega prostora, na drugem koncu velikega prostora, je bila dolga vrsta slovon, katere je bil tja postavil Mungo, ki je sedel sam na enem izmed slovon.

Ta slon, na katerem je sedel Mungo, je bil vedno nemiren. Mungo, Tarzanu najbližji, zaradi svoje nemirnosti in ki ga je najbolj ubogal. Kmalu so se pokazali trije obojejeni na nasprotni strani prostora, Tarzan, Perry in Kailuk, ki so bili dobro obdani od močne strazne.

Mirno so stopali naprej proti obročnemu praznemu prostoru stedi velikega trda. Straza je te tri sužnje privekla do treh visokih in močnih stebrov, ki so bili zabiti globoko v tla. K tem stebrom so potem drugega za drugim privežali in k vsakemu sta se stopila dva divjaka z biči.

POZOR!

Poglej na številke poleg našega in imena. Ako ti je naročnina potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Rojenice

Cleveland, O. — Zadnji teden so se oglašile vile rojenice pri družini Mr. in Mrs. John Zakrajšek na East 118th Str. in jim prinesle luštnega fantka prvorojenca. Častitke!

Nov grob v Pennsylvaniji

Broughton, Pa. — Tukaj je umrl 62 letni Matija Petrovič in sicer je podlegel raku na obrazu. Pokojni je bil doma z Vrhniške in je bival v Ameriki 40 let. Bil je samski.

Poroka

Pittsburgh, Pa. — V soboto 1. junija se bota v tukajšnji slovenski cerkvi poročila Mr. Albert Suhadolnik iz McCandless Street in Mary Stajdakar iz Duncan in 56th Str. — Bilo srečno!

Vile rojenice

Willard, Wis. — Prijazne vile rojenice so se te dni mudile pri tukaj dobro poznanih mladih zakoncih Mr. in Mrs. Frank Perovshek, Jr. ter jim pustile v spomin brhko deklco prvorojenka. — Častitke!

Smrtna kosa

Cleveland, O. — Po dolgi in mučni bolezni je v Charity bolnišnici izdihnila svojo dušo rojakinja Anna (Praznik) Plasha, rojena Znuidaršič, ki je stanovala na East 53rd street. Zapušča soproga in šest otrok, brata in več sorodnikov. Pokopana je bila zadnji ponedeljek 27. maja iz cerkve sv. Vida na Calvary pokopališče. Pokojna je bila rojena v Zuzemberku na Dolenjskem, kjer zapušča dve sestri, enega brata in več sorodnikov.

Petletnica

Pittsburgh, Pa. — Zadnje nedeljo 26. maja se je vršil slovesen banket v cerkveni dvorani na Butler St. in 57. cesti v počast petletnega delovanja priljubljenega župnika na slovenski fari Rev. F. Kobeta. Farani so s svojo udeležbo pokazali da znajo ceniti delo svojega župnika, kajti od časa njegovega župnikovanja, je župnija v gnotnem in duhovnem oziru prav lepo napredovala.

KAKO JE NA POLJSKEM POD SOVJETI

(Konec)

Podobno je tudi z vsem drugim blagom. Nič čudnega. Trgovin ni več, tudi v krajih, kjer jih je bilo prej na stotine, ni nobene trgovine več. Dokler niso sovjetske oblasti prevzele trgovine, so trgovci prodajali vse, kar so imeli. Kupovali so skoraj sami vojaki in pokupili vse do zadnjega žrebca. Potem so bile trgovine zaprte. Kjer je še ostalo kaj blaga, so ga oblasti zaplenile za kooperativne. Te kooperativne so bile priključene vsaki večji tovarni, male tovarne pa so bile priključene večjim. Kooperativne morajo skrbeti za preskrbo delavstva s hrano in potrebnim blagom. To ni posebno težko, ker so družine majhne. Otrok je namreč prav malo. In ti, kar jih je, pridejo do četrtega leta čez dan v otroške vrte, kjer so pod varstvom. Otroci od 4. do 14. leta pa ne ostanejo pri starših, marveč morajo v državne zavode, kjer jih vzgajajo v komunističnem duhu in jih odpušče šole, ko so stari 14 let. Na ta način imata oče in mati dovolj časa za delo. Če oba delata tudi oba dobita, kar potrebujeta, v kooperativi, ki ji pripadata. Seveda dobita samo najnujnejše življenjske potrebščine in še te le v mali meri. Tako je v Rusiji. Pri nas to še ni tako dobro funkcioniralo, vsaj do takrat ne, dokler sem bil še tam. Žene do takrat še niso delale vse in tudi otroke so šele zapisovali za otroške vrte oziroma za državne zavode. Zato je umljivo pomankanje vsega. Če v družini s šestimi člani dela asmo mož, dobi samo za eno osebo življenjske potrebe za vsa družina. Slišali smo pa, da tudi v Rusiji, kjer imajo to urejeno že dolga leta, ne gre tako, kakor bi moralo. Sicer ne bi razumeli, zakaj sovjetski vojaki, če ljudje tožijo, da je slabo, pravijo, da bo slabo šele takrat ko bo vsak dan umrlo po 200 ljudi na cesti od gladi, kakor se je to godilo v Rusiji.

Splošen položaj pa je po mojem mnenju takšen, da vsega tega gladi in pomankanja sploh ne bi bilo treba. Na glavnih železniških progah je videti noč in dan transporte žita, olja in drugih živil. Vse to gre v smeri proti nemški meji. Če bi vsaj en del tega ostalo doma, potem bi prav gotovo ne bi bilo takšnega pomankanja.

Povsod je opaziti, da manjka organizacijskega duha in smisla. Opaziti je to v malih in velikih podjetjih, v uradih, na cesti, skratka, povsod. Manjka pa tudi discipline, kar prav za prav ni tako čudno. Če discipline ni niti pri vojaštvu, potem je skoraj ne smemo pričakovati drugod. Sovjetski vojaki, ki jih je videti na ulicah vse polno, pozdravljajo samo svoje neposredne predpostavljene, to se pravi: vojak samo svojega kaplarja, kaplar samo svojega podnarednika, podnarednik svojega narednika itd. Za vojsko to nikakor ni priporočljivo in da tudi zaradi tega precej trpi disciplina, je umevno. Isto pa je tudi drugod. Noben delavec ne pozdravlja svojih predpostavljanih. Tako imenovani Politruki, to so rdeči agitatorji, ki jih plačuje država, hodijo po tovarnah in pripovedujejo delavstvu, da so zdaj zanj nastopili novi časi. Zdaj bo lahko vsakdo od njih postal ne samo predelavec, ampak tudi mojster, inženir, ravnatelj in celo minister. Razumljivo je, da naivni ljudje to radi slišijo, čeprav morajo vsi tega niti ne verjeti. Toda te nespametne obljube močno kvartijo disciplino v de-

lu. Tovarne in podjetja z večjim številom delavstva imajo stalno zborovanja, seveda zmerom ob delovnem času in gorje mojstru ali inženirju, ki svojih delavcev na to zborovanje ne bi pustil. Obenem pa oblasti predpisujejo tovarnam visoke številke, ki jih mora doseči produkcija. Če številka ni dosežena, sledi kazen za ravnatelja, inženirja in mojstre in le-ti se ne smejo izgovarjati, da med delavstvom ni potrebne discipline in da zato ni bilo mogoče doseči predpisane viška.

Ko govorim ravno o disciplini, naj omenim še naslednji značilni dogodek. Ko so prišle sovjetske čete na Poljsko, je izdalo armadno povelje, da civilno obleko, brez pardona ustrelijo. Ta ukaz pač ne potrebuje komentarja.

Kakšno je življenje v bivši Poljski, ki je zdaj pod boljševiki? Na to vprašanje je težko odgovoriti. Življenje teče naprej, toda kako, je druga stvar. Sam sem živel štiri mesece pod novim režimom. Tisti, ki smo vedeli, da bomo prej ali slej odtam odšli, od nas niso morali oditi, smo živeli kar tja v en dan. Nismo gledali dosti okrog sebe, na levo ne desno, samo da bi manj videli. Sami smo se smejali temu novejškemu zadržanju. Govorili s starimi prijatelji, s katerimi bi se imel toliko pomeniti o novih rečeh, ki jih doživljali dan za dnem, pa v resnici se razgovarjali o nečem čisto drugem. V začetku je bilo slišati, da so ljudje tožili in tarnali drug drugemu, zdaj pa je še to minilo. Povsod vlada nekakšna resignacija, ki ponekod skoraj že prehaja v obup. Resignirani so celo že ljudje, ki so bili v začetku navdušeni in so prihajajoče boljševike pozdravljali. Pričakovali so seveda vse kaj drugega, kakor imajo zdaj. Onim, ki so prej kaj imeli, so vse pobrali, tistim pa, ki niso nič imeli, jim niso pobrali nič, pa tudi dali nič. Vzeli so jim pa — upanje, da bo kdaj boljšje.

Gledališče igra raprej, seveda z drugimi igralci. Poljaki so odšli. Sedaj igrajo židje, tudi Ukrajinci, največ pa seveda pravi Rusi, ki so prišli iz Moskve in predstavljajo večino dela. Bil sem parkrat v gledališču. Občinstvo je seveda čisto drugo kakor poprej, večinoma delavstvo in vojaštvo. Gledališče je prenapolnjeno, zrak je slab, manjka svavostno razpeloženje. Zakaj? Težko je povedati. Kje pa naj se vzame to razpoloženje, če pride delavec z dela naravnost v gledališče, vojak iz vojašnice, ne da bi se oblekel eden ali drugi. Podobno je v kinematografih, v kavarnah itd. Delavstvo in sploh množica je vesela, da gre lahko v gledališče, v kino, v različna zabavišča. Prej si tega ni mogla privoščiti, ker je bilo treba šteti novce. Danes pa je vse to brezplačno in zakaj? Ker je tam vir vse reklame, vse propagande.

K propagandi spadajo tudi številni pohodi, katerih se morajo udeležiti vsi delavci in nameščenci vseh tovarn; seveda med delovnim časom, ki je samoposebi umevno polno plačan. Na teh pohodih nosijo slike voditeljev, v prvi vrsti slike Stalina, Molotova, Brusilova in Vorosilova. Nosijo tudi transparente z različnimi napisi kakor "Naj živi komunistična stranka!", "Naj živi veliki Stalin!", "Naj živi rdeča armada!" itd. Množica vzklika, venomer ponavlja stavke, ki so napisane na transparentih. Vsak tak pohod se konča z govorom kakšnega

Slika kaže skupino vjetih nemških vojakov, ko so bili prepeljani v Anglijo in nato internirani v posebnih taboriščih.

Politruka (rdeči agitator) ali vojaškega govornika, prav na koncu pa sledi neizogibna komunistična himna z dvignjenimi pestmi. Pa tudi že med govorom zaigra godba, ki je ob takih vedno zraven, prvi del komunistične himne, če množica ploska in kaže zadovoljstvo z govorom. Gledališče na cesti — si mora misliti vsak nepristranski opazovalec.

Marsikaj bi se še dalo povedati o etiki, o morali, o mladini, o delavstvu, o tisočih, ki so bili prej trgovci, odvet-

niki itd. in ki sedaj ne vedo, kaj bo z njimi. Spominjam se besed bivšega trdnega komuniste, ki je prišel k meni po slovo, ko je zvedel, da odhajam. Dejal mi je: "Poznate me od prej in veste, da sem bil vedno prepričan komunist. Danes sem v raju, katerega sem si vedno želel. Komunist sem bil, pa nisem več. Ne bi si želel večje sreče kakor to, da bi me vzeli v tem kovčegu, ki ga imate pripravljenega za potovanje, s seboj!"

RAZNOTEROSTI

IZ NORVEŠKE ZGODOVINE

Do 9. stoletja je norveška zgodovina zavita v meglo. Ime "Northweg" se pojavi šele v časih Alfreda Velikega. Okrog leta 870 je Norveško zedinil Harald Haarfagre. Norvežani so se precej selili in zasedli že zgodaj Färöerske otoke, Islandijo in Grönlandijo. Začetki pokristjanjenja segajo v dobo Olafa Tryggvasona (995—1000) in Olafa Svetega (1015—1030). Slednji je padel v boju s kmetskimi uporniki. Po letu 1035 je prišla na vlado domača dinastija Ynglingerjev, ki je leta 1319 s Haakonom V. izumrla. Potem je prišla Norveška pod oblast Švedov. V drugi polovici 14. stoletja je še enkrat imela svoja kralja (Haakon VI., 1343—1380, in njegov sin Olaf V., 1380—1387). Po smrti slednjega je padla Norveška pod vladno njegove matere Margarete Danske, ki je zedinila vse tri nordijske dežele. Danska nadoblast je končala leta 1814. Kot nagrado za to, da je odpadel od Napoleona, so zavezniki obljubili Norveško Bernadottu Švedskemu. Ta je s kratkim vojnim pohodom prisilil Dansko

k temu, da mu je odstopila Norveško. Nerač položeno Norvežanov proti Švedom pa je uporabil takratni namestnik v deželi, Christian Friedrich, poznejši kralj Christian VIII. Danski, ki je na nekem državnem zborovanju na svoje roko izdal zelo svobodoljubno ustavo in se oklical za kralja. Toda kaj kmalu je podlegel Bernadottu, ki pa je vendarle pripoznal norveško ustavo. Tako je prišla Norveška v personalno unijo s Švedsko in je počasi izgrajevala svoje demokratske svoboščine in si slednjič priborila samostojnost. Junija 1905 je norveški državni zbor (Storting) sklenil ločitev unije, kar so Švedi priznali v karlstadski pogodbi še istega leta. Ker švedski kralj Oskar II ni dovolil, da bi vzel norveško krono kak princ iz njegove dinastije, so Norvežani z ljudskim glasovanjem izvolili za kralja princa Karla iz Danske kot Haakona VII.

KDO JE HITREJŠI?

Večkrat so že razni znanstveniki poskusili dobiti dokončen odgovor na to vprašanje, pa vedno le s približnim

Z VILAMI LOVILI RIBE

Na jezero Meredith, blizu Sugar City, Colo., je nedavno zapihal tako močan veter, da je pognal vodo pol milje daleč proč od obrežja, pri čemer je ostalo na suhem na disoče rib. Farmerji so jih grabili in odvažali, da jih uporabijo za gnojilo.

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

Kakor večkrat, mi je nekoč en tak parček ušel. Ker smo morali v City Hall predolgo čakati za poročno dovoljenje, je bilo prepozno, da bi se mogli še isti dan vrniti na otok. Peljal sem ju v dom in ju tam pustil. Parček pa ni imel popolnoma čiste vesti tudi glede drugih stvari, pa je videl vrvež mesta New Yorka, ki ju je zapeljal, da sta zvečer izginila iz doma, v prepričanju, da jima ne bo težko izgubiti se v milijanskem mestu kakoršen je New York. Drugi dan smo ju iskali, pa ne našli. Spravila sta me v zelo mučen položaj na otoku, kjer sem se moral zagovarjati. Uvedli so seveda veliko preiskavo in detektivi so dobili nalogo, da ju najdejo. Toda v tem slučaju sem imel srečo. Zvečer sem šel slučajno iz 31. ceste, v slovensko naselbino, ki je bila pomešana med Židi in Poljaki. Na 7. cesti pa prideta iz nekega poljskega salona mlad človek in dekle. Fant je bil precej vinjen in tudi precej glasen. V začetku se za parček niti nismen nismen, dasi sta bila zelo glasna. Toda glas se mi je zdel znan. Grem na drugo stran ceste, tako da sta morala iti mimo mene. Je že res. On je! Parček je bil vesel, da je na tako lahek način prišel v ameriški raj, ne da bi se bilo treba poročiti, in ne da bi moral še enkrat nazaj pred priseljsko sodišče, in se zagovarjati še za drug "priseljski" greh in sta svojo srečo proslavila v poljskem salonu, kjer sta našla nekaj svojih rojakov. Prvi policaj, ki sem ga našel, ju je seveda prijel in moral sta tisto noč prespati za mrežami policijskih zaporov, drugi dan pa na Ellis Island. Porabiti sem moral vso svojo zgovornost, da sem sodnike pridobil, da so jima spregledali še ta novi "zadržek" in ju niso oddali za nazaj v Evropo. Morala sta pa potem več tednov čakati na otoku v zaporu, predno je bilo vse rešeno. Poročiti sem ju pa moral kar v zaporu na otoku mesto v cerkvi sv. Miklavža, kjer sem imel vse urejeno. Pozneje sem ju slučajno srečal v Thomasu, W. Va., kjer sta bila prav srečen zakonski par. Povabila sta me na dom in me pogostila. Zelo sta mi bila hvaležna, da sem ju rešil. Povedala sta mi, da je takrat fant ušel od vojakov in bi bil zelo kaznovan, ako bi ga bili privedli prisilno nazaj v Galicijo.

BOJ V MORJU

Nevaren dogodek je doživel 29 letni potapljač Fassi, ki je opravljal svoje delo v pristanišču Savone. Spustili so ga v globino 15 m in stopal je po skalnem morskem dnu, kar ga je velika jegulja nenadoma zgrabila z zobmi za roko. Žival se je zagrizla v roko z vso močjo, ostala pa je s trupom v svoji kotlini, tako da je potapljač z bodalom ni mogel do živga. Nastal je hud boj med človekom in ribo in šele po daljšem času je Fassi ju uspel, da je jeguljo potegnili iz votline ter jo z bodalom usmrtil. Nato so ga potegnili na površino. Roko je imel tako hudo oklano, da je moral v bolnišnico.

SOBA V NAJEM

Snažna, zakurjena soba v privatni hiši; vroča voda; prijetni dvorci. Želim eno ali dve slovenski dekletki ali starejši ženski. Naslov: 732 W. Scott St., Chicago.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas po dnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmerajš cenah.

704-706 North 8th Street,

Sheboygan, Wis.

Telefon: 65 — Res. 4080-W.

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCE" IN
PRODAJALEC HIŠ.

zaporih otroke čakati, da so ozdraveli. Cel mesec je to vzelo. Sirota je zelo veliko hudega prestala na otoku, ker življenje v teh zaporih ni bilo nič kaj prijetno. Slednjič so družino spustili naprej. Toda ni bilo še leto, ko jim je umrl oče in cela družina je prišla v zelo žalosten položaj. Pa mi je žena pisala in me prosila pomoči. Mr. Sakser je sprejel v "Glas Naroda" mojo prošnjo na dobra srca, da bi zbrali toliko, da bi mogli poslati družino domov. Zbralo se je nad osemsto dolarjev in družina se je vrnila v Evropo. Ko sem prišel l. 1925. na obisk domov, je prišla k meni hči, takrat že poročena in se mi zahvalila še enkrat za to, kar sem takrat zanje storil. Povedala mi je, da je mati že umrla, pa da je do svoje smrti zahtevala, da so vsak večer po jedi zmolili še en očenáš "za ameriške dobrotnike" in zame, kajti poleg poti domov so dali toliko denarja, da je začela trgovino in tako lepo poskrbela za otroke. Redek slučaj hvalečnosti.

Posebno težki so bili slučajji, če je bil kdo obsojen na "excluded", t. j., da mora nazaj. Za take je bilo treba delati prizive na Labor Department v Washingtonu in dobro podpreti priziv. Dostikrat je vzelo cele tedne, predno je bil priziv rešen. Ako je bilo ugodno rešeno, so veseli odšli iz tega otoka v Ameriko, ako ne, so morali nazaj v Evropo "po šupi" kakor smo dejali. Prizori, ki so se odigrali na otoku ob prilikah, ko so gnali take reveže iz otoka na parnik, da bodo morali nazaj, so bili pretresljivi. Pretočilo se je morje solza in naredilo veliko pretresljivega joka. So bili slučajji, ko se je kakšna ženska vrgla na tla in so jo morali na parnik nesti. Zlasti so bili žalostni slučajji, ako je mož odšel zdoma v Ameriko in se v Ameriki izgubil, t. j. si privzel drugo prilježnico, na družino doma pa pozabil. Nekatere žene doma so to izvedele in same prišle za možem, možje so pa izjavili, da jih ne marajo k sebi. Morale so nazaj. Bilo je obupno. (Dalje prih.)

'ŠIRITE AMER. SLOVENCE'

NA PRODAJ

dvonadstropna hiša s prizemljem. Kurjava na vročo vodo. V prizemlju štiri sobe, v prvem nadstropju 6, v drugem nadstropju 7. Blizu cerkve in šole. Oglasite se na 2130 W. 22nd Pl. (prizemlje), Chicago.

DENARNE POŠILJATVE

se še dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo. Prosimo pa pošiljatelje nakazati za stari kraj, da pošiljajo v takih svotah, kakor tu navedene, namreč v ravnih svotah po sto, kot 100, 200, 300, 400 ali 500 dinarjih. To radi praktičnosti izplačati.

Kdor želi poslati pošiljatev potom kablja (brzjavu), lahko stori po znižani ceni za \$1.00, kar je treba namreč dodati k cenam za gotove svote dinarjev. (Ta znižana cena za kabliranje velja le za Jugoslavijo.)

Nasle cene so zdaj:
JUGOSLOVANSKI
DINARJI:

Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.40.....	200 Din
Za \$ 6.50.....	300 Din
Za \$ 8.45.....	400 Din
Za \$10.25.....	500 Din
Za \$20.00.....	1000 Din
Za \$39.00.....	2000 Din

ITALIJANSKE

Za \$ 3.25.....	50 lir
Za \$ 5.90.....	100 lir
Za \$11.50.....	200 lir
Za \$17.00.....	300 lir
Za \$28.00.....	500 lir

Nakazovati pošiljatev, da bi se izplačale v ameriških dolarjih, zdaj ni mogoče.

Vse pošiljatev naslovite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV.

Tedaj se je spomnila kope slame na Poganskem polju. Zdelo se ji je verjetno, da slame ne bodo pred zimo spravljali domov. Kopa slame bi bila torej najprimernejše skrivališče. Zbrala je vso moč in zavlekla mrliča tja. Tam je v višini glave napravila veliko luknjo v slamo, da bi potisnila truplo vanjo. Bilo je trdo delo, in njene roke so krvavele, ko je vlekla slamo iz kope. Še težavnejše je bilo tako visoko vzdigniti truplo in ga poriniti v luknjo. Silno se je mučila. Dvakrat se ji je poizkus ponesrečil in ji je truplo padlo na tla. "Mora iti!" je besno godrnjala in se vgriznila na spodnjo ustnico, da je krvavela. Zbrala je zadnje sile.

Zdaj je šlo: truplo je izginilo v luknji, ki jo je nato spet zadelala s slamo, da bi nihče ne mogel niti slutiti, kaj se je bilo zgodilo.

Bilo je okoli desete ure, ko se je spet vrnila v mesarijo. Njen sin se še ni bil vrnil. Pepina pa je prej ko slej dozvedno trdno spala. Torej se nima ničesar bati, zakaj preden najdejo truplo, bodo že vse sledi zabrisane in ne bo nihče sumil nje. Menili bodo pač, da je Karloto umoril kak tatinski potepuh.

Drgetajoča od mraza je legla v posteljo, a ni mogla zaspati. Neprestano je videla pred seboj Karlotin mrlički obraz. Nekaj minut po enajsti uri je prišel Pavle domov. Slišala je, da je spravljal žival v hlev, zaprl dvoriščna vrata in šel takoj v svojo sobo.

To jo je nekoliko pomirilo.

"Če bi me potreboval in prišel zdajle k meni," si je mislila, "bi mu ne mogla zamolčati nesreče, ki je zadelala mene in našo hišo."

Vso noč so jo mučile grozotne slike in blazne misli. Vso noč ni zatisnila oči. Kakor hitro se je začelo daniti, je vstala. Ko je stopila v prostor tik prodajalne, je tam že našla Pepino. Oči matere in hčerke so se srečale in mati je obleдела. Za trenutek je Terezo prešinil šum, da Pepina vse ve, tako poln strahote je bil Pepinin pogled. "Zakaj si tako zgodaj vstala?" je vprašala Tereza.

"V času sem se zmotila," je menila Pepina in odšepala spet v svojo sobo.

Vdova je šla na vrt in njen pogled je preletel Pogansko polje in gozdno gričevje. Premislila je še enkrat svojo grozno nočno popotovanje, ki se ji je zdelo zdaj kot strašen sen. Toda žal je bila bridka resnica, kar je bila storila. Kakšno bo zdaj njeno življenje? Ali ne bi bila boljša smrt?

V času kakor običajno je Pavle vstal in prišel dol. Pozdravil je mater in ji povedal zgodbo z volom. Kmalu sta prišla tudi pomočnika in Pavle je šel z njima v mesnico, da se takoj lotijo dela.

Tereza je hotela pospraviti svojo sobo. Nehote je stopila k oknu in pogledala na Pogansko polje, ki se je kopal v solnčnem siju. Na slamnati kopi je njen pogled obstal ko privezan.

"Tam leži Karlota," je zamrmrala. "Prav natančno vidim tisti prostor. Bog ve, ali sem stlačila nazaj vso slamo, ki sem jo izpulila iz kope..."

Nato je šla, da bi pometla prodajalno in stopnice pred hišnimi vrati O krvi, ki se je snoči prelivala v hiši, ni bilo več sledu.

Globoko vzdihnila je stopila na hišni prag, ko je zdajci zapazila, da se je peljal po deželni cesti lojtrski voz najemnika Novellija. To jo je neprijetno zadelo, zakaj vedela je, da je bilo Pogansko polje Novellijevo. Ko ji je bil hlapec na njeno vprašanje povedal, da so prišli nalagati slamo, se je prestrašila in zazdelo se ji je, da je usoda začela stegovati po njej svojo maščevalno roko. Morala se je opreti na metlo, da ni omahnila. Nato je šla v svojo sobo in je iz okna opazovala delo Novellijevih delavcev. Videla je, kako se je kopa slame krčila in opazila odkritje Karlotinega trupla.

"Izgubljena sem," si je rekla zamolklo. "Sedaj pridejo sem." Hitela je v pritličje, zagrabila jerebas, kakor bi bila hotela iti kaj kupiti, in planila iz hiše. Dirjala je po mestu brez načrta, brez smotra, dokler se naposled ni nekoliko pomirila. Nato se je spet vrnila domov, kjer so se začeli vrstiti dogodki za dogodki.

Pavleta so prijeli in ga na Laboretov predlog spet spustili, toda le zato, da bi ga zvabili v past, v katero je po naziranjih policije in sodišča tudi slepo šel, ko je hotel zbežati v Ameriko. Preiskovalni sodnik de Valtimare ni zdaj več dvomil v njegovo krivdo. Končal je preiskavo in izročil akte sodišču, ki je sklenilo, da bo razprava proti mesarju iz Moncalierija na prihodnjem porotnem zasedanju, ki se bo začelo v nekaj dneh.

9.

Ko so policisti spravili Pavleta iz Genue nazaj v Turin, ni ta skoro nič več odgovarjal na vprašanja. Kakor je bil že rekel ob aretaciji v Genui, je bil prepričan o tem, da je zdaj nepogojno izgubljen. Kaj mu naj torej še koristi obramba?

"Zakaj ste hoteli pobegniti iz Italije?" ga je vprašal preiskovalni sodnik.

Pavle je klavirno skomignil z rameni. Ta gib je govoril razločneje kakor vse besede: "Ne morem vam obrazložiti, zakaj sem hotel v Ameriko. Vi me imate za morilca. Vi trdite, da to dokazujejo vse okolnosti, a jaz vam ne morem navesti ničesar, kar bi moglo omajati vaše prepričanje."

Od zadnjega pogovora z materjo v svoji sobi je vedel iz njenih ust, da je izvršila strašno dejanje mati v navalu sovraštva, čeprav sicer tega ni nameravala. Laborer, ki je skozi zaprto okno opazoval mater in sina pri pogovoru, ne da bi bil razumel le besedo, si je vse seveda drugače razlagal: mislil je, da je mati sina, potem ko ji je priznal zločin, zaklinjala, naj pobegne čez morje in se tako ogne zasledovanju.

Pavletu pa je zaklepala usta zavest materine krivde. Silno se je bal, da ne bi bil s kako nepredvidno besedo izdal matere in je izročil rablju. Ko pa je sodnik večkrat ponovil svoje vprašanje in vztrajal na tem, da mu odgovori, zakaj je hotel v Ameriko, je Pavle nazadnje z veliko muko odgovoril: "Pojasnitev je vendar čisto preprosta. Obdolžitev, da sem izvršil zločin, mi je, čeprav je neosnovana, odgnala kupce. To, da ste me bili izpustili, ni nič pomagalo. Saj veste, kakšni so ljudje. Ni mi preostalo drugo kakor oditi v Ameriko in tam poizkusiti srečo."

(Dalje prih.)

ZAVAROVANJE

ZA DELAVCE IN NJIHOVE DRUŽINE POD SOCIJALNO-VARNOSTNIM ZAKONOM

Socijalno-varnostni zakon (Social Security Act) je postava, ki jo je kongres sprejel. Ustanavlja dve vrsti socijalnega zavarovanja — zavarovanje proti nezaposlenosti in starostno oziroma posmrtno zavarovanje za delavce in njihove družine. Nadalje poskrbuje za javno pomoč potrebnim starcem, potrebnim slepcem in odvisnim otrokom.

Socijalno-varnostni zakon je bil sprejet 1. 1935 in spremenjen 1. 1939. Slednji je eden izmed vrste zakonov, ki razložijo našim čitateljem njihove pravice, koristi in dolžnosti pod starostnimi in posmrtnimi določbami tega zakona.

Članek 6.

AKO STE MLAD

Ako ste mlad delavec zaposlen na delu, ki spada pod določbe Socijalno-varnostnega zakona o starostnem in posmrtnem zavarovanju, so vaše pravice do zavarovalnine dvojne važnosti za vas, ker imajo velik pomen za vašo družino. Mezd, ki jih zaslužite, dokler ste mlad, se vračunajo v vašem socijalno-varnostnem računu, in pridejo v poštev, ko boste v starosti upravičen do mesečnih zavarovalnih plačil. Med tem pa, ako umrete, vaš socijalno-varnostni račun pomenja zaščito za vašo ženo in otroke, ako ste poročen, oziroma za Vaše otroke, ako ste delavka in vdova. Ako niste poročen in podpirate starše, je vaše zavarovanje zaščita za nje.

Zavarovalna plačila se hitreje nabirajo v mladih letih in se tudi hitreje nabirajo za delavce, ki imajo male mezde. Ako zaslužite povprečno \$50 na mesec skozi dobo 30 let v službi ali službah, ki so po tem zakonu zavarovane, vaša zavarovalna plačila po starosti 65 let bodo znašala \$26 na mesec, kar je več kot pol vaše povprečne plače tekom let, ko ste delal. Vaša žena, ako je 65 let stara oziroma ko postane 65 let stara, bo dobivala \$13 in skupaj bosta dobivala \$39 na mesec tako dolgo, kakor živite. Ako pa bi vi prej umrl, ona bi dobivala vdovino zavarovalno plačilo v znesku \$19.50 na mesec. Ako ne bi bil poročen in bi umrl zapuščajoč le starše, ki bi bili od vas odvisni, bi vsak roditelj dobival po \$13 na mesec, ako je čez 65 let star, ako pa ne bi bil še 65 let star, bi začel dobivati to mesečno plačilo, ko doseže to starost.

Recimo pa, da bi vi umrl le tri leta potem, ko ste delali na delu, ki je zavarovano po tem zakonu. Pa recimo tudi, da bi zapustil vdovo in dva otročiča. Ako ste zaslužili povprečno \$50 na mesec v teh treh letih, bi si bil pridobil pravico do zavarovalnih plačil od \$20.60 na mesec. Radi tega bi vaša vdova dobivala \$15.45 na mesec oziroma tri četrtine vašega lastnega zavarovalnega plačila in vsak otrok bi dobival polovico oziroma \$10.30 na mesec. To bi

pomenjalo, da bi vsa družina dobivala skupaj \$36.05 na mesec. Vsak otrok bi dobival plačila do starosti 16 let oziroma do starosti 18 let, ako še šolo pohaja oziroma dokler se ne poroči. Vdova bi dobivala svoja plačila tako dolgo dokler jih otroci dobivajo. Kasneje, ako se vdova ne poroči, bi zopet dobivala svoja plačila, ko postane 65 let stara.

Ako povprečni zaslužek je višji, plačila so tem višja. Ako ste zaslužili povprečno \$100 na mesec, bi vaše zavarovalno plačilo po treh letih zavarovanja dela znašalo \$25.75 na mesec. Vaša vdova bi torej dobivala \$19.31 in vsak otrok po \$12.88, skupaj torej \$45.07 na mesec za vso družino, dokler sta oba otroka pod starostjo 18 let.

Da je vaša družina upravičena do teh zavarovalnih plačil, morate vi seveda imeti potrebna "četrtletja pokritja". To pomenja, kakor smo prej razložili, da ste morali zaslužiti za delo, ki je po zakonu zavarovano, vsaj \$50 za četrtletje v polovici koledarskih četrtletij od leta 1936 naprej oziroma od časa, ko ste bili 65 let star, karkoli kasneje pride (do skupaj 40 četrtletij). Ako pa bi zapustil vdovo in mlade otroke, bi zadostovalo šest četrtletij pokritja, ako so ta četrtletja zaslužila v dobi 12 četrtletij tik pred smrtjo.

OPAZKA—Starostni in posmrtni socijalni zavarovalni sistem se razteza le na delavce, ki zaslužijo mezde ali plače, in na njihove družine, ki imajo potrebne kvalifikacije pod tem sistemom. Naj se ta ne zmeša z javno pripomočjo, federalno-državnim sistemom, ki daje pomoč osebam, ki so v potrebi — starcem, slepcem in odvisnim otrokom. Za informacije o zavarovalnem sistemu vprašajte pri najbližji podružnici Social Security Board-a, ki se nahaja v vaši bližini.

NOV VOJNI TANK

Madžarski izumitelj Stefan Palvary je napravil izum, ki obeta tankom za gorivo pri letalih v vojni popolno varnost. Gre za tank, ki ga ne bo mogla prebiti nobena krogla, ter ne bo mogel eksplodirati v zraku, tudi če ga obstreljuješ s strojnico. Tank so preizkusili nedavno na nekem angleškem letališču in eksperiment se je obnesel. Za izkoriščanje izuma se je v Angliji osnovala družba s kapitalom sto tisoč funtov.

Pisano polje

J. M. Trunk

Hitler je zablial na Holandijo, Belgijo in Luksemburg. Razglašajo ga za enega izmed največjih vojaških ženičev. Ne vem. Gotovo je le, da je trenutno precej udaril aliirance. V tem bi bila ženjalnost. Malo se le tudi izgovarja in trdi, da so tam aliiranci zoper njegove spletakaril, in je moral zablicati. Aliiranci zanikajo. Well, tu je točka moralne odgovornosti, in to je za človeško sodbo trd oreh. Ako je Hitler izvršil le novo nasilstvo, ker ima silo, mu tudi kaka priznana ženjalnost ne bo dosti pomagala, ko bodo pri sodbi ustali tisti, ki bodo zdaj padli. Sodba sveta še ni končna sodba.

Precej časa pred sunkom na zapad so se širile po Berlinu divje vesti, da pride do nekaj izrednega. Tam na Balkanu bliska, so govorili. Nemci niso neumni. Pripravljali so sunek na Belgijo in Holandsko in so kazali na vzhod, in zdi se, da so aliiranci hudo dremali. Ko je prišlo v Rotterdam tisoče Nemcev, je bil na straži en sam policist, in bržkone je še ta smrčal. Na Angleškem so se stranke ravšale. Hitler je res ženič, ali pa so drugi tepci.

Profesor Ivaševič poroča, da se je Stalin izjavil: "Jaz sem človek z jasnimi razumom in s čisto materialističnim mišljenjem. V mojih mislih veljajo za socialiste le oni ljudje, ki se javno priznavajo za brezbožnike. Marksizem brez brezbožništva je kakor človek brez srca." Menda so le naši slovenski socialisti izvohali, kako je v Stalinovi glavi, ker brezbožstvo (farska in verska gonja) je njih najmočnejši socializem. Drugače so pa na Stalina hudo hudi. Je njih zadeva.

Well, malo me le zanima Stalinov "jasen razum", kakor pravi sam. Jaz uboga reva. Kje je g. Molek študiral logiko ali sploh filozofijo, ni moja zadeva, strašno mora biti pa v ti robi podkovan, ker zafrkavlja, da je moja "logika le svedrasta" in poznam le "zlobno kaziustiko". Sem pa trmast in zakrknjen in niti fika ne dam, če g. Molek še tako skače in opletava z besedami, ker na mejdan logike

NA PRODAJ JE

— 5 sob zidan "cottage." Cena \$3,500;
— zidana in lesena hiša dveh stanovanj. Cena \$3,500;
— zidana hiša, dve stanovanji po 6 sob. Kurjava na vročo vodo. Cena \$3,500;
— zidana hiša šest stanovanj. Najemnina donša na mesec \$175. Cena \$5,500;
— poslopje 12 stanovanj po šest sob. Najemnina na mesec \$350. Cena \$14,500;
— več hiš od HOLC v vsakem delu Chicago. Samo 10% prvega plačila; ostalo na obroke po 4 1/2% obresti.
Oglasite se pri svojem slovenskem rojaku: Anton Jordan, 2622 So. Harding Ave., Chicago. Tel. LAWndale 7182

se še ni spustil. Nič na tem. Stalinov razum je res jase, če meni, da sloni marksizem (socializem) na materializmu. Odsem naprej pa razum ni več jase. Stalin smatra marksizem za neovrgljivo pravilen nauk. Če je res pravilen, sledi ali bi sledilo, da mora biti materializem (ateizem) enako popolnoma pravilno naziranje, gola resnica. Če Stalin dalje uči: "Ako zahteva brezbožniško gibanje smrtno žrtve, je treba le-te brez pomisleka doprinesiti," sega s tem na drugo polje, in tu je malo jasnega, pač pa dosti zlobnega razuma.

Ampak kaj, če ateizem ni resnica? Kam naj se potem dene marksizem ali socializem? In Bog je, naj se potem Stalin še tako močno sklicuje na jase razum.

30,000 NOVIH KMETIJ NA FINSKEM

Pod predsedstvom bivšega predsednika finske vlade prof. Kvemekija je bila seja komisijske, ki ima nalogo ustanoviti nove naselbine za prebivalce, ki so se izselili s Karelijske ožine. V ta namen je treba najti zemlje za 180.000 ljudi. Zato bo treba dati na razpolago okoli 225.000 ha zemlje za obdelovanje. Na tej zemlji bi se ustanovilo okoli 30.000 kmetij, ki bodo imele po največ 15 ha zemlje. Komisija ima nalogo, ustanoviti te naselbine že do letošnje jeseni. Odplačevanje se bo začelo šele v petih letih.

Nasprotniki store in žrtvujejo vse za svoje zmote; kaj ti kot katoličan storiš za širši upliv svojega prepričanja?

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1301 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

PREJELI SMO V RAZPRODAJO

TRU-VUE

ter nove filme, v katerih vidite Norveško, Švedsko in druge razne slikovite kraje.

Tru-Vue gledalo
stane80c
Filmi vsak po.....35c

Knjigarna
"AMER. SLOVENEČ"
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

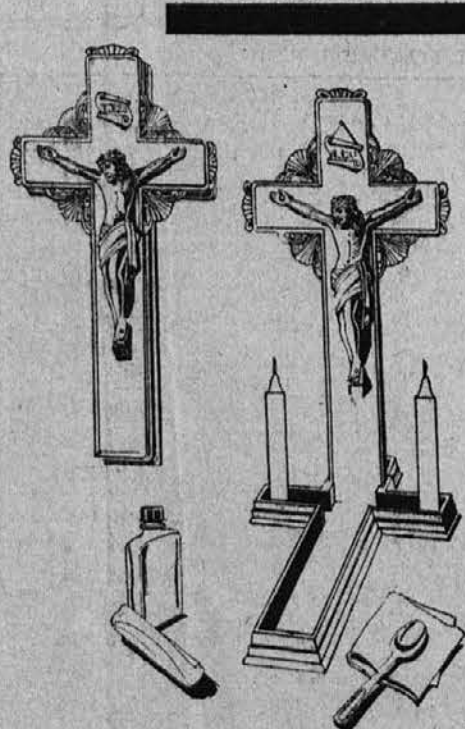
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec!

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

KRASEN KRIŽ

kateri tvorijo pripravo, ki se rabi ob času preidevanja bolnikov. Narejen je po novem praktičnem načinu iz tako zvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagoslovljeno vodo, bat, prtič, žilčke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krassen križ za obesiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlit iz lepe svetle medenine.

Te križe so začeli izdelovati pred kratkem kot posebno noviteto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeku z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!